

2019-11-08

Dnr X19-90401

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över utredningsbetänkandet **Organbevarande behandling för donation (SOU 2019:26), ert dnr S2019- 02688-FS**

Rättsmedicinalverket (RMV) har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat betänkande och vill med utgångspunkt från den verksamhet som myndigheten bedriver anföra följande.

Avsnitt 12.5 – Förslag om uppgiftsskyldighet

RMV tillstyrker i huvudsak förslaget om uppgiftsskyldighet för uppgifter som behövs vid utredningen av de medicinska förutsättningarna för donation av organ och annat biologiskt material. Av författningskommentaren till den föreslagna bestämmelsen framgår dock att med vårdgivare som ansvarar för donationsverksamhet avses exempelvis RMV vid tillvaratagande av vävnader och celler. Den verksamhet som huvudsakligen bedrivs inom myndighetens rättsmedicinska avdelning utgör inte hälso- och sjukvård¹, vilket i detta sammanhang riskerar att leda till otydlighet i förhållande till begreppet vårdgivare. Det bör därför istället uttryckligen framgå av bestämmelsen att den även omfattar utredningar som görs när RMV tillvaratar vävnader och celler.

I detta sammanhang vill RMV även framhålla att ärenden inom myndighetens rättsmedicinska verksamhet ofta omfattas av både hälso- och sjukvårdssekretess enligt 25 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) och förundersökningssekretess enligt 18 kap. 1 § OSL. Detta gäller både ärenden om rättsmedicinska undersökningar enligt lagen (1995:832) om obduktion m.m. och undersökningar samt utfärdande av utlåtanden enligt lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott. För det fall att den föreslagna uppgiftsskyldigheten ger vårdgivare möjlighet att utan hinder av sekretess begära ut uppgifter från ärenden inom RMV:s verksamhet görs inte någon analys eller några överväganden avseende hur den möjligheten förhåller sig till förundersökningssekretessen.

¹ Se exempelvis SOU 2006:103 Översyn av den rättsmedicinska verksamheten, Tillsyn, Rättsliga rådet och rättsläkarens roll, s. 28.

Avsnitt 14.3 – När bestämmelser om rättsmedicinsk undersökning ges företräde

RMV ser positivt på att utredningen i ett särskilt avsnitt lyfter problematiken med att frågan om en rättsmedicinsk undersökning utgör ett hinder för donation ibland lyfts i ett mycket sent skede. RMV:s och Polismyndighetens roll, samt de överväganden som behöver göras i förhållande till rättsmedicinska undersökningar i dessa sammanhang, skulle dock kunna lyftas på fler ställen i utredningen.

Avsnitt 14.5 – Dokumentationsskyldighet

I utredningen föreslås en skyldighet att i donatorns patientjournal dokumentera uppgifter om utredningen av dennes inställning till donation, underrättelse till närstående och vilka försök som har gjorts att komma i kontakt med närstående om dessa inte kan nås samt uppgifter om den organbevarande behandlingen. RMV vill även i detta sammanhang påtala att den verksamhet som huvudsakligen bedrivs inom myndighetens rättsmedicinska avdelning inte utgör hälso- och sjukvård. Det återspeglas också i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:30) om donation och tillvaratagande av vävnader och celler, exempelvis i 7 kap. 1 § 2 st. Av bestämmelsen framgår att vid tillvaratagande i samband med rättsmedicinsk undersökning ska beslutet om ett ingrepp eller någon annan åtgärd för tillvaratagande av biologiskt material från en donator, uppgifter om donatorn, donationen och tillvaratagandet dokumenteras i en tillvarataganderapport, istället för i donatorns patientjournal. RMV kommer inte heller att ge sådan organbevarande behandling som föreslås i utredningen. RMV anser att denna ordning bör bestå och framgå av den föreslagna bestämmelsen.

Det kan vidare noteras att det i SOU 2017:80 Stärkt integritet i Rättsmedicinalverkets verksamhet lämnats förslag på en datalag för RMV som enligt dess föreslagna lydelse i tillämpliga delar även kommer att gälla vid behandling av uppgifter om avlidna personer (se s. 129 i betänkandet). Förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Om så blir fallet kommer RMV behöva ett sådant lagstöd som nämns ovan för personuppgiftsbehandlingen i tillvarataganderapporterna.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Lars Werkström. I den slutliga handläggningen har chefsjuristen Anton Svensson och samordningschefen Jesper Greby deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Johan Lidman.

Lars Werkström

Johan Lidman